

To je srečanje, ki smo ga že navajeni od začetka našega prihoda v Mendoza. Že v letu 1949 smo romali k Mariji v El Challao, nekaj kilometrov oddaljeno od glavnega trga mesta. Že takrat so naši starši pripravili narodne noše, s katerim smo zelo veseli in ponosni korakali proti cerkvi. Najprej smo imeli sv. mašo, nato pa kosilo, ki so naše mamice že prejšnji dan pripravile. Jaz se dobro spominjam zelo okusnega ocvrtega piščanca ali ocvrtega zajčega mesa, ki smo jih jedli vsako leto. Popoldne smo se spet zbrali v cerkvi in molili litanije, nato smo pa v dolgi procesiji šli okoli kapele, ki stoji na vrhu nizkega griča. Nazaj do parka General San Martín smo seveda spet kar hodili. Ko smo prišli domov nismo mogli pozabiti na lepe trenutke, ki smo jih tam doživeli in čakali na naslednjo romanje v El Challao.

Letos smo po zamisli Francija Šmona pripravili dvodnevni program. V soboto ob 9.45 smo se zbrali v Maipú na vinogradnem posestvu g. Staneta Grabenca, okoli 20 otrok slovenske osnovne šole, nekateri starši in č.g. Robert Brest, ki je prišel posebno na našo proslavo iz Buenos Airesa. Duhovnik je najprej zbral otroke in jim povedal lepe misli o duhovnem skupnem življenju v družini. Imeli smo tudi priložnost za sv. spoved. Potem so prejeli slike in jih pobarvali, na koncu je bilo na programu skupno kosilo.

MARIJINO MAJNIŠKO ROMANJE V MENDOZI

Romanje pred skoraj 70 leti

Popoldne, medtem ko so se otroci igrali, je duhovnik imel razgovor z mladimi starši o poslanstvu žene in moža v zakonu. Na koncu smo zmolili rožni venec in imeli novo priložnost za sv. spoved.

Zvečer je bila na programu v Slovenskem domu sv. maša in duhovna obnova s sodelovanjem č.g. Roberta Bresta in našega župnika č.g. Janca Cukjatija.

Naslednji dan, v nedeljo, 26. marca ob 11, smo se najprej zbrali na železniški postaji v Benegas, da smo potem vsi skupaj romali do pol ure oddaljene kapele Schoenstatt. Procesija se je vila za križem, in veliko sliko Marije Pomagaj, za njo pa kadilo, obe zastavi, narodne noše, duhovnika in romarji.

Po kratkem počitku, ki so ga potrebovali predvsem tisti, ki so nosili težko sliko in zastave, je začela sv. maša v veliki dvorani, ki smo jo Slovenci napolnili. Pri pridigi č.g. Bresta smo poslušali o modrosti device Marije, ki nas nikoli ne zapusti, kadar jo za kaj lepo prosimo. Ob koncu sv. maše so otroci zapeli lepo in veselo pesem pod taktirko duhovnika. Nato je bilo na programu prosto kosilo.

Popoldne po kosilu smo imeli procesijo do majhne kapele Schoenstatt, ki je na vrhu hriba. Nato češčenje evharistije, litanije in končni blagoslov.

Miha Bajda

“AQUELLA NOCHE LA VI” | Predstavitev prevoda uspešnice Draga Jančarja

Roman *To noč sem jo videl* uspešnega Draga Jančarja je izšel v Sloveniji leta 2010. Nekako so se v zadnjih časih v Sloveniji pojavila besedila o medsebojnih razmerah v obdobju okupacije med drugo svetovno vojno, morda najbolj izrazit v tem smislu je roman Češnje bele in rdeče avtorice Tanje Tume.

To noč sem jo videl je Jančarju prinesel tretjega kresnika, Delovo nagrado za najboljši slovenski roman leta. Predtem je že bil nagrajen za *Zvenenje v glavi* (kasneje tudi film z nepozabnim Šugmanom v glavni vlogi) ter za roman *Katarina, pav in jezuit*. Leta 2018 je za *In ljubezen* tudi še četrty prejel to priznanje, kar je edini primer v zgodovini teh nagrad.

Roman *To noč sem jo videl* je poleg kresnika leta 2011 prejel leta 2014 v Franciji nagrado za najboljšo tujo knjigo, nagrado Soroptimist in bil nominiran za nagrado Femina, leta 2015 pa je bil nominiran na Poljskem za nagrado Angelus.

Delno gre za resnično zgodbo zakoncev Hribar, lastnikov Gradu Strmol, ki je sedaj odprt za obiskovalce. V romanu pripovedujejo o glavni junakinji, Veroniki Zarnik, njen ljubimec, njena ostarela mati, nemški zdravnik, družinska gospodinja in partizan, povzročitelj tragedije, ki zaključuje zgodbo. (Mimogrede, Gradu Strmol so v specializirani turistični reviji *Travel & Hospitality* iz Londona podelili prestižno nagrado Unique Castle of the Year 2018 'Edinstveni grad leta 2018').

A zakaj bi pisali o tej knjigi devet let po izidu, in to v Argentini? Ker bo predstavljen prevod v kastiljščino, izdan ravno tu, v prisotnosti avtorja ter prevajalke Florencie Ferre.

Kdor bi želel več informacij, so le-te na voljo na spletu, na primer na strani Wikipedia, zato

bomo raje vprašali prevajalko o njenih vtisih o tem delu in njegovem prevajanju.

RF: Florencia, kako si prišla do knjige in se odločila za prevod?

FF: Knjigo sem prebrala že pred leti, ko sem hodila na lektorat slovenskega jezika pri Mojci Jesenovec, ki nam je ponudila roman v branje. In seveda me je zelo zanimal. Takrat se še nisem odločila, pravzaprav nisem bila sposobna, da bi se lotila prevajanja slovenske književnosti, čeprav sem že takrat prevedla par besedil.

Ampak pozneje, pred dvema letoma, sta se zgodili dve navidez naključni srečanja. Najprej sem se pogovarjala z veleposlanico Jadranko Šturm Kocjan, kako lepo bi bilo, da bi prevedli in objavili v Argentini roman Draga Jančarja. Ona je bila za *To noč sem jo videl*, jaz pa sem takrat ravnokar prebrala *In ljubezen* tudi in sem bila navdušena nad kompleksnim načinom, s katerim predstavlja like, ki naj bi slepo izbrali politično stran in tako svojo usodo. Po drugi strani sem brez vsakega načrta srečala Draga Jančarja v Ljubljani. In sem se mu predstavila kar tako, rekla, da bi mi bilo všeč

prevesti njegovo delo.

In tako smo na koncu prepričali odličnega založnika Omarja Tavallo, da bi nekaj objavil, in je *To noč sem jo videl* pretehtala pri izbiri.

Moram povedati, da brez veleposlanice, ki jo vsi dobro poznamo ter cenimo kot delavno in bistro in še bi lahko naštevali, te knjige ne bi imeli zdaj na voljo.

RF: In kaj te je najbolj pritegnilo pri tem delu?

FF: Perspektive likov. Vsak lik ima svoje stališče in svoj svojevrsten poraz. Vsi s(m)o poraženi v vojni, po vojni. Vsi izgubijo moč, družino, vsakdanje življenje, družbeni položaj, da ne govorimo o tistih, ki so pobiti, ki izgubijo življenje.

RF: Kot Neslovenki ti je položaj v času druge vojne v Sloveniji bil tuj oz. težak za razumevanje po branju tega romana?

FF: Včasih je tujstvo prednost. Književnost je način razumevanja, pot spoznanja. Druga svetovna vojna je vseprisotna v slovenski književnosti, tudi če vojna ni utemeljena v romanu. Ni edina vojna, ki se je zgodila, seveda, je pa po mojem mnenju ta najbolj travmatična. Če upoštevamo na primer Štegrov roman *Odpušti*, predvsem ironičen, humoren, občasno

tudi šaljiv in prav zato zelo grenek, je ta roman močno zaznamovan z vojno. Zgodbe Tratnikove v zbirki *Noben glas tudi vsebujejo podatke*, namige na vojno. In seveda roman Biljard v Dobrayu odličnega pisatelja Dušana Šarotarja utemelji, pravzaprav razkrije deportacijo Judov v Prekmurju.

RF: Veliko prevajajš, ne samo za Argentino, ampak tudi za Mehiko. Trenutno je en prevod v tiskarni, in sicer prav omenjeni Biljard v Dobrayu, v načrtu imaš pa še enega, a še ne bomo razodeli, katerega. Kako se ti je zdela knjiga, recimo glede strukture, niza poglavij, povezanosti med njimi, samih orisov junakov?

FF: Ja, kot rečeno, prvoosebno pripovedovanje petih likov postopoma razkrije dogodek, medtem ko se opis vsakega lika zgradi preko sloga pripovedovanja. Torej vsak lik govori iz posebnega zornega kota o skupni zgodbi, o zgodovini, o sebi in je tudi uprizoritev različnih družbenih položajev. Ključni stavek "Nihče ne ceni ljudi, ki so hoteli samo živeti" je hkrati razumevanje in tožba. Večina ljudi se je obnašala brez premisleka, kar je tudi razumljivo. Večina ljudi si želi živeti v miru, simbolično in dobredno, miru pa ni. In to je lahko nauk tudi danes, miru pa ni, ne smemo se obnašati brez premisleka o posledicah.

RF: Bi se lotila prevoda še kakega Jančarjevega romana? Katerega?

FF: Seveda bi, a objavljen prevod je delo več ljudi, več odločitev. Spodbuda je nujna, a ni dovolj. Prevajalke smo ponavadi začetek, vztrajamo, smo tečne, včasih nas ne prenesejo, ker vejo, da hodimo proseče od vrat do vrat in še in še do trenutka, ko se načrt uresniči.

Rok Fink

JUNIJ | Mesec Spomina

Resnica osvobaja in odrešuje | Ivan Bukovec

To je tisti križ, h kateremu nas kliče Učitelj, da Mu sledimo.

Naši mladi so to storili. Naši fantje.

Ta križ, ki stoji na zemlji posejani z mučeniki, nas tiho gleda.

Čas ni več pomemben za njih, niti prepri, niti dvomi, niti razlogi, niti nepravčnosti.

Pomen njihovega mučeništva pa nas še vedno nagovarja. Ne mudi se jim, kajti počivajo v miru; tisti mir, ki ga lahko doživijo pravični.

Objeli so ta križ. Izbrali so ga. Bila je njihova izbira, čeprav težka, grozna. Ne bi mogla pričakovati več od mladega človeka.

Bili so mladi, premladi, a kljub temu njihovo izročilo kaže neizmerno zrelost, zvestobo, vztrajnost

v veri in ljubezen do domovine. Še vedno so tam, in iz križa kažejo na pomen njihove predanosti.

Še vedno so tam, daleč stran od bolečine, poza-be, brezbriznosti.

Vedno bodo tam in vedno nam bodo kazali pot v križu, ki poganja iz zemlje.

Postali so zemlja, naša zemlja.

Učitelj nam je prav tako rekel, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Fantje so to verjeli, so raje izbrali tisto drugo kraljestvo, kljub bolečini, kljub žrtvi.

Mogoče bomo kdaj tako hrabri kot oni, da bomo lahko spregovorili o dostojanstvu, plemenitosti, o mučenikih in svetosti.

JL/AC

KRIKI IZ ŠIROKEGA POTOKA

Od kod so prišli ljudje, ki so v tisti novembrski noči leta 1942 uprizorili Široki potok? Kakšne besede so nekoč slišali? Kakšne obljube so dali? Od kod so v sebi zbrali to moč, da so v deželi, ki jo je od nekdanj obvladal krščanski stavek Glej prihajam, da izpolnim tvojo voljo, Gospod, od kod so zbrali v sebi to razpoloženje, da so izrekli »Non serviam«, »Ne bom služil«?

Tisto noč so v Širokem potoku stali dvoji ljudje: tisti, ki so bili pod obljubo služenja – služenja svoji družini, svoji vasi, svojemu mestu, svoji domovini, nesrečniku, ki se je stokajoč kdaj oglasil. In tisti, ki so se odločili služiti samemu sebi, svoji, iz Uporništvu spočeti odločitvi, da bodo služili samo sebi in tistim, ki so jim služiti ukazali – tem pa zmerom in do konca.

V Širokem potoku je tisto jesensko noč pred tri četrt stoletja bilo teh ljudi toliko in take nravi, da so pomorili sedem ljudi iz prve vasi spodaj v dolini, na način, za katerega so vedeli, da bo dolino napolnil s strahom in grozo.

Ob tem moramo dodati naslednje. Če bi kdo spraševal, ali so za ta kruta dejanja morali ti ljudje kdaj kako plačati, bi mu morali odgovoriti da in ne. Povojna boljševiska politeja jim je medvojne usluge plačevala; sporadična vest pa se jim ni dala pregnati z nobeno nagrado in z nobenimi zagotovili, ampak, je terjala to, do česar je imela pravico in v čemer je imela prav. Domnevamo še lahko, da je v tem, kar so te besede pomenile, da je vest bila posebej dosledna in nepopustljiva ob zadnjem obisku. Taka je bila govorica vesti. Zanj pa velja (kot smo povedali), da je tako dosledna in nepopustljiva in trda, da tem, ki so ji morali dajati odgovor, ne moremo odreči usmiljenja, pa naj si mislimo o njih sicer že karkoli. Pa tudi to velja za nas, ki smo danes tukaj, da moramo imeti spoštovanje do krščanske civilizacije tega naroda. Torej tudi tega ne smemo dovoliti, da bi naše zamere prizadele slovensko krščansko kulturo. To zahtevajo od nas neki stavki iz naših osnovnih knjig. To pa pomeni, da (kolikor je v naši moči) ne smemo dovoliti revoluciji, da bi nam, po tem, ko nam je vzela toliko življenj, vzela še dušo.

Zato, vidite, stoji tu ta križ in ta spominski kamen. križ bo govoril tem, ki bodo hodili tod mimo, kaj Slovenci smo; s kamna pa bodo prihajala do nas imena tistih, ki so to, kar so bili, plačali z življenjem.

Francoski zgodovinar Alexis de Tocqueville

je nazadnje, ko je razmišljal, kaj naj reče o francoski revoluciji, zapisal naslednje besede: »Človekov duh je v celoti izgubil ravnotežje.« Kaj pravite, kaj pa bi mi zapisali o naši revoluciji, če bi bili zgodovinarji in bi kdo to od nas pričakoval?

Ko bomo kdaj v prihodnje, bodisi po cesti iz vasi ali pa po Oskovem grabnu naravnost iz doline šli sem gor, da bi tu – bogve o čem – opravili kak pogovor s seboj, tedaj bi se nam v mislih gotovo pridružili še dve Dolinarjevi, Ivanka in Bernarda, pa Zalaznikova Katarina in Fajdigova Marija, potem pa še obe materi, Dolinarjeva in Zalaznikova (očec Janez Dolinar je moral z voli odpeljati naropane stvari – morda naravnost na Ključ) tedaj bi – ob upornem molku naših spremljevalk – spregovorile stvari same. Najprej pot, ki nekoč ni dovolila nobenega upanja, da pelje kam drugam kot v smrt. Vsak kamen in vsaka skala na zanemarneni gozdni stezi, sta silila vanje s to trditvijo; z vsakim korakom so bile bolj prepričane, da gredo tja, kjer bodo z njimi uprizorili konec. In tedaj je, kar je bilo v teh dekletih in teh ženah še življenja, tedaj je vse, kar je bilo še v njih, vzdrhtelo od nečesa neznanega in neznanskega – še neizkušeneega.

Tu pomislimo na nekatere mislece, ki so zaslutili, da je bit sveta od začetka povezano z bolečino – s tem, čemur so Grki rekli álgos

“

Med drugo svetovno vojno smo Slovenci doživeli toliko reči, ob katerih bi se morali, kot je rekel Heraklit, prebuditi in prebujeni ostati. Ostati »boljši ljudje«, kot smo se mi odločili, da temu rečemo.

”

in ki je zanikanje vsega živega in hkrati pogoj njegovega ravnotežja – tako, da se ob tem sprašujemo, ali ni morda tudi križ v tem utemeljen – v tem, da se samo preko njega pride v življenje.

Od nekod – ne ve se, od kod – je prišla govorica, da je tiste noči v Širokem potoku smrt prihajala v več podobah. Kaj je bilo res, tega se zagotovo ne ve, nobenega dvoma pa ni o tem, da je pred vsakim od teh, ki so tam stali, obstala v halji, ki je naznanjala presežno bolečino.

Prišli smo do točke, ki nas opozarja, na Eliotovo misel o »mrtvi civilizaciji«. Kaj naj bi to bilo, mrtva civilizacija? To je tista civilizacija, ki velikih reči ne opazi in jim dovoli, da odidejo naprej, ne da bi mogle komu povedati, kaj so. To je civilizacija, ki obžaluje, da se eden od treh džezovskih orkestrrov v vasi nepravilno zapostavlja in se mu dela krivica, obenem pa se nobena od prvih violin v deželi ne zbudi in zapoje žalostinko o materah, ki zaman čakajo na vrnitev svojih sinov.

V Novi Slovenski zavezi boste prej ali slej slišali izraz »boljši človek«. Izhajamo iz osnovnega izkustva, da je človek, ki je pravkar šel mimo kake človeške nesreče, naravno drugačen – bolj razumevač, bolj pozoren do drugih, bolj premišljen – skratka »boljši človek«. Ob tem je naravno, da to opažanje razširimo v misel, ki jo tu sedaj potrebujemo mi:

Med drugo svetovno vojno smo Slovenci doživeli toliko reči, ob katerih bi se morali, kot je rekel Heraklit, prebuditi in prebujeni ostati. Ostati »boljši ljudje«, kot smo se mi odločili, da temu rečemo.

Ali ni kraj, kjer smo sedaj, kraj, ob katerem si z vso pravico – morda to ni samo pravica, ampak je tudi dolžnost – zastavimo vprašanje, ki bi mu morda morali reči narodno vprašanje – slovensko vprašanje – ki bi se glasilo: »Ali ob tem, kar smo videli in doživeli v 20. stoletju, ne bi morali biti boljši ljudje?«

Tvegajmo odgovor na vprašanje, kako to, da še vedno čakamo:

1. To je zato, ker nimamo naravnega spoštovanja pred resnico;
2. To je zato, ker še vedno hodimo brez sočutja mimo tuje bolečine.

Nedavno sem imel v rokah neko tujo knjigo, ki je nosila naslov »Uničujoča moč molčanja«.

Naj postane, ob vsem, kar smo videli in vidimo, naslednje vprašanje osnovno slovensko vprašanje: »Zakaj molčimo?« Mar ni molk naroda predpodoba njegove smrti? »Zakaj molčimo?«

Justin Stanovnik
Zaveza št. 104, letnik XXVII

PESNIKOVA
MOLITEV

Karel Mauser

O Bog,
ozri se na te moje roke,
na prste,
od Tebe ustvarjene.
Ljubili so svet in stvari,
drevesa in rože,
travo z rumenimi glavnicami regrata,
gibko hojo žená
in solze samotne starke.
Ljubili so v miru in v strasti,
v grehu in v svetosti.
Vendar, o Bog,
vselej so hrepeneli k Tvojim rokam.
Umazani,
vendar oškropljeni s solzami,
pokapani z voskom spokorne sveče,
ki jo je prižgalo srce
v nočeh brez sna in v samoti.
Ozri se na moje roke, o Bog,
na te moje prste,
ki so pisali poti,
ki so se križale v srcu,
ki so peli vetru in soncu,
travam in žitu.
Ne daj, o Bog, da ostanejo v prsti,
ko bodo vanjo legli.
Skleni njih drobne koščice
ob sodnem dnevu
in pusti,
da jih takrat položim
na Tvoja sveta kolena.

REVIJA MEDDOBJE 2018

Koncem lanskega novembra je bil v Buenos Airesu dotiskan izvod za leto 2018 kulturne revije Meddobje. Izdaja jo Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu. Zvezek je 199 publikacija te naše izseljenske ustanove in založbe. Revija je s tem dopolnila LII letnik.

Dejstvo izida je že samo po sebi razveseljivo, saj se izseljenski periodični tisk sooča z mnogimi težavami. Obstane Meddobja, edina kulturna revija v slovenskem jeziku, ki izhaja izven slovenskega etničnega ozemlja, našo skupnost navdaja s ponosom in zahvalo mali skupini izobražencev, ki se trudi, da ohrani ustanovo in njene publikacije.

Na pragu svoje 65-letnice (letos bodo potekale slovesnosti tega dogodka) je bogata vsebina dokaz preživetja našega kulturnega delovanja. Ta se izraža v številnih sodelavcih na področju poezije. Sedem avtorjev je to pot sodelovalo s svojimi prispevki. Z Japonske je Vladimir Kos prispeval Žafrani s forsitijo me kličejo. Lev Detela (Avstrija) objavlja mogočno Nočni avto za Jeruzalem. Sledeči avtorji so iz Argentine in sicer Gregor Papež: Q in Un (obe v španskem jeziku); Damijan Ahlin: Slovesni requiem, Šopek belih rož in Sivi kamen; Lojze Lavrič: Vas Chivay in Biseri na mojih dlaneh; ter Vladimir Voršič: Bajka o čarobnem pevcu. Zaglavje zaključijo Angela Cukjati iz Italije z dvema pesnitvama: Spomin na ljubezen ter Nedokončana, v španskem in slovenskem jeziku.

Proza predstavlja pastorko našega kulturnega ustvarjanja. To pot jo zastopa Gregor Papež s črtico Poslednje nemogoče (prevedel Marjan Hribar).

Branislava (Branka) Sušnik je vrhunska slovenska etnologinja. Nekateri vidijo neko vzporedje med njo in Knobleharjem. To pot sta ji posvečeni dve zaglavji: Obrazi in obzorja ter Eseji in razprave. V prvem najprej Tone Mizerit objavi življenjepisa te izredne Slovenke. Obenem pa je ponatisnjen intervju z njo, ki ga je opravil in v Meddobju avgusta 1959 objavil dr. Tine Debeljak. Razlog, da ji to pot namenimo tako pozornost je, da se je v arhivu našel še neobjavljen esej pokojne Branislave: Primitivec kot človek. Esaj je izredne vrednosti, saj je v slovenščini le malo njenih del. Ta del Meddobja je edinstven, pravi dragulj.

V zaglavju Naši umetniki predstavimo Tone Oblaka, njegovo življenje in delo. Gradivo sta zbrali pokojna Katica Cukjati in Mirjam

Oblak. Članek spremljajo številne ilustracije umetnikovih del. Njemu je posvečena tudi umetniška priloga te številke.

Intervju je to pot opravila Veronika Kremžar. Njen sogovornik je kulturnik, časnikar, vzgojitelj in javni delavec Albin Magister. V pogovoru sledimo njegovi življenjski zgodbi in spoznamo njegovo delo, tako važno za slovensko skupnost v Argentini.

Zadnja leta se v Meddobju vedno bolj pogosto pojavljajo Spomini raznih oseb naše skupnosti. To gradivo je tudi važen prispevek za zgodovino medvojnih in povojnih časov, pa tudi začetkov slovenske begunske skupnosti v Argentini. To pot je spis prispeval sedaj že pokojni arh. Marijan Eiletz. Z dolge poti je dopolnilo njegovi knjigi »Moje domobranstvo in pregnanstvo«. Od Celovca do Buenos Airesa teče ta pot.

Vsebinsko te številke dopolni zanimiva zgodba Helene Janežič, iz Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK) v Ljubljani, pod naslovom Ljubo doma, kdor ga ima. V njen Čukec Nukec, zanimiva oseba, stvaritev avtorice, otrokom (in starejšim) razlaga pojav izseljenstva in kulturno ustvarjanje Slovencev po svetu.

Urednik Meddobja je Tone Mizerit; urednik za Evropo pa Lev Detela. Pri lektoriranju sodeluje Metka Mizerit. Oprema in prelom je skrb Monike Urbanija; tiska pa Talleres Gráficos Vilko. Izvod za leto 2018 je izšel na 128 straneh bogate vsebine.

SKA

HLADNIKOVE ČLOVEŠKE IN BOŽJE POTI

Kdor je vključen v kako skupnost, dobro ve, kako se običajno na enega človeka ali na ozko skupino ljudi naloži cela vrsta obveznosti, drugi pa se temu spretno izognejo. Ob tem poslušamo njihove izgovore, kako da ne morejo, nimajo časa, koliko dela, skrbi in obveznosti da imajo. Tisti z grmado odgovornosti nehote pomisli, ali je res edini na tem svetu, ki ima čas ...

Na to sem se spomnil, ko sem znova prebiral knjigo Janeza Hladnika Od Triglav do Andov s podnaslovom V službi Cerkve in naroda. Morda se spominjate, da je to knjiga, ki jo je omenila naša sogovornica Helena Janežič v letošnji januarski številki Naše luči kot eno od štirih publikacij, ki jih je prejšnji režim tudi uradno prepovedal. Sicer je prepovedal vse, kar mu ni bilo po dlaki, Hladnikovo knjigo pa je dal prav v uradni list, čeprav gre za besedilo brez kakršne koli idejne agitacije. Pravzaprav so samo spomini, avtobiografija. In ta cenzura se ni dogajala v štiridesetih ali petdesetih letih, pač pa na pragu osemdesetih – leta 1978! Takrat je knjiga izšla v Gorici in tudi tokrat je za njen izid oziroma ponatis poskrbela Goriška Mohorjeva družba z Eriko Jazbar, ki jo je tudi uredila.

Ampak vrnimo se k uvodu. Janez Hladnik je bil duhovnik, misijonar, urednik, publicist, karitativni delavec in neutrudden organizator. Najbolj se je proslavil s tem, da je rešil usodo približno 6.000 slovenskih beguncev, ko jim je prek predsednika Juana Perona utrl pot v Argentino. A to je ne glede na izjemen rezultat le kapljica v morju njegovih prizadevanj na najrazličnejših področjih. Ko bereš njegove besede, komaj verjameš, da lahko en človek toliko naredi. Obenem pa je venomer pisal. To se pozna tudi pri njegovi knjigi, ki je zelo preprosto in prijetno branje.

Na Rafaelovi družbi smo v mislih in z delom že nekaj časa na Svetih Višarjah, čeprav se zdi, da sta avgust in romanje treh Slovenij še daleč. Za spodbudo, da se poleti tam vidimo, naj navedem par stavkov Janeza Hladnika iz časa, ko je obiskal domovino. Takole pravi: »Ves čas bivanja v Sloveniji me je preganjala misel, ali bom pred povratkom v Argentino utegnil obiskati Svete Višarje. Tako se mi je zdelo, da bi vsa moja pot bila le na pol izvršena, če ne bi še Marije v višarskem rajcu pozdravil.«

Razloži pa tudi, zakaj je tako: »Vrnil sem se v svetišče, da se še enkrat predam molitvi. V Fatimi je bila molitev topla; polna zaupanja je bila v Lurdu; iskrena in vero prežeta na Brezjah in Sv. Gori, a nikjer se Mariji in njenemu sinu nisem čutil tako blizu kot v višini Sv. Višarij.«

Lenart Rihar

OkrOgle OBLETNICE | Karel Janez Herberstein (1719-1787)

Pred 300 leti, 7. junija 1719, se je v Gradcu rodil Karel Janez Herberstein, poznejši ljubljanski škof. Plemiška rodbina Herberstein je bila na Štajerskem izpričana že v 12. stoletju, na sedanjem slovenskem ozemlju pa v 15. stoletju. Imeli so v lasti številna posestva na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem (med drugimi grad Hrastovec, grad v Radgoni in ptujski grad).

Grad Hrastovec

Grad Hrastovec se nahaja v naselju Hrastovec, ki spada v Občino Lenart. Grad je eden izmed najmogočnejših in najlepših grajskih kompleksov na slovenskem Štajerskem. Mogočna stavba leži na gričku nad dolino Pesnice in je vidna že od daleč na poti iz Maribora proti Gornji Radgoni.

Na mestu današnjega gradu je bil nekdanji manjši dvorec, ob katerem so v letu 1338 naredili kapelo svetega Ožbolta. Grad Hrastovec je bil del obrambne linije med reko Dravo in Muro pred Ogrskimi vpadi. Prvi lastniki gradu Hrastovec so bili Hrastovška gospoda. Po poroki Ane Hrastovške s Henrikom Herbersteinom je grad prešel v last Herbersteinov. Ti so bili njegovi lastniki vse do leta 1802, ko ga je kupil industrialec Pauer. Herbersteinovi so si grad znova pridobili v začetku 20. stoletja in ostali njegovi lastniki vse do konca druge svetovne vojne.

Življenje škofa Herbersteina

Policijska in zveze Karlove rodbine so mu že od mladega zagotovile odlično duhovniško kariero. Ni znano, kje je študiral in kdaj je bil posvečen v duhovnika. Ko je imel komaj 24 let je bil že ustoličen za korarja v Tridentu. Po višjih teoloških študijih v Rimu je kasneje bil imenovan za kanonika v Freisingenu (Nemčija). Leta 1769 je bil v diplomatski funkciji poslan na Dunaj, kjer je vzbudil posebno pozornost cesarice in vladnih krogov. Še isto leto je bil imenovan za pomožnega škofa Ljubljane, kodijutorja s pravico nasledstva tedanjemu ljubljanskemu škofu Petazziju.

Bil je privrženec takoimenovanega reformnega katolicizma in janzenizma.

Od smrti škofa Petazzija leta 1772 pa do svoje smrti, 7. oktobra 1787, je Karel Janez Herberstein bil ljubljanski škof.

Janzenizem

Janzenizem je bilo versko gibanje znotraj katoliške Cerkve, ki je poudarjalo predestinacijo, moralni rigorizem in strastno pobožnost. Ime je dobilo po svojem začetniku, nizozemskem teologu in škofu Korneliju Jansenu (1585-1638). Pod vplivom kalvinizma, je učil, da je Bog strog sodnik, ki se ga je treba bati in da je človekova narava po izvornem grehu povsem pokvarjena.

Papež Klemen XI. ga je v začetku 18. stoletja obsodil kot zmoto, toda janzenizem je preživel in se razširil po Evropi.

Veliki slovenski teolog in psiholog Anton Trstenjak je dejal: "Janzenizem je eden največjih problemov slovenskega katolištva. Ta zaljubljenost v strogost in resnobo, ta večno žalostni v tla zroči grešnik, ta sumičavost do drugačnosti. Janzenizem kot teologija je bil s strani Cerkve obsojen že ob svojem nastanku, kot psihološki in pastoralni slog pa je preživel in je prikrito na delu še danes."

Pripravil Jože Jan

Zasluge škofa Herbersteina

- Govoril in pisal je latinsko, francosko, nemško in italijansko. S slovenščino se je seznanil že v mladih letih na gradu v Hrastovcu. Bil je izredno izobražen, v privatni knjižnici je imel 995 knjig.

- Škof Herberstein je gledal na prizadevanje za regeneracijo slovenskega jezika brez predsodkov. Spodbudil je svojega tajnika Jurija Japlja da je napisal prvi katoliški prevod Svetega Pisma v slovenščini.

- Hotel je dvigniti moralno duhovnikov. Naročal jim je, naj živijo naravno, se ogibajo gonje za posvetnimi stvarmi in naj vneto pridigajo. Ukazal je, naj duhovniki vedno nosijo tonzuro, kolar in črno duhovniško oblačilo.

- Uveljavil je redn krščanski nauk za mladino in odrasle ob nedeljah in praznikih.

- Dosegel je novo ureditev škofijskih mej. Zavedal se je, kako važno bi bilo za cerkevno upravo, če bi se goriška in ljubljanska škofija združili. Tako se je oblast ljubljanske škofije raztegnila na vso Kranjsko.

- Vztrajno je sodeloval tudi pri ostalih akcijah za novo ustavo cerkve. Ustanovil je 25 novih župnij.

- Dunajski cesar Jožef II. je predlagal papežu Piju VI., naj imenuje škofa Herbersteina za nadškofa ljubljanske škofije in projektirane nove ljubljanske metropolije. Rimska kurija pa ni hotela tega imenovanja potrditi, dokler ne bi preklical svojih janzenističnih zmot. Spor, ki je zaradi tega nastal med Dunajem in Rimom, se je končal šele s škofovo smrtjo.

KOLENDAR

8. junija do 9. junija

Duhovne vaje za dijake SSTRMB

8. junija ob 15.00 Redni pouk SSTRMB

8. junija ob 19.00

Občni zbor društva Zedinjena Slovenija Slovenska hiša

9. junija ob 9.00

Spominska proslava v Hladnikovem domu

9. junija ob 13.00 Na Pristavi kosilo in razgovor | Akamasoa Argentina

9. junija ob 17.00 Srečanje z Dragom Jančarjem v Slovenski hiši

15. junija ob 15.00 Redni pouk SSTRMB

15. junija ob 20.00

Poslovilni večer RAST XLVIII - Dan državnosti

16. junija »Dan dobrote« - ZSMŽ

OSEBNE NOVICE

† SMRTI

V Trstu je v soboto, 1. junija, nenadno umrl **ALEKSANDER (SANDI) DE LUISA**. Bil je član upravnega odbora Knjižnice Dušana Černeteta, vsestransko aktivni član slovenske narodne skupnosti v Trstu, poročen z argentinsko Slovenko Lučko Kremžar. Družini izrekamo naše sožalje. Naj mu sveti večna luč!

V Sloveniji je umrla **MILENA AHČIN roj. JEREBIČ**, dolgoletna aktivna članica naše skupnosti. Naj počiva v miru!

∞ POROKA

V soboto, 11. maja, sta se v cerkvi Santa Teresita del Niño Jesús v Floridi poročila **BELÉN BIDONE VORŠIČ** in **MARTIN PAVŠER**.

Društvo Zedinjena Slovenija vabi na
OBČNI ZBOR

v soboto, 8. junija 2019.

Ob 19.00 sveta maša za rajne člane društva,
ob 20.00 občni zbor.

Slovenska hiša - Buenos Aires

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

SPOMIN

Vsako leto se meseca junija slovenska skupnost v Argentini na spominskih proslavah pokloni žrtvam fašizma, nacizma in komunizma v letih 1941-1945. Med njimi predvsem tistim, ki so bili maja in junija 1945, po koncu vojne, z zvižčo vrnjeni iz Vetrinja v Jugoslavijo in brez sodbe kruto pobiti.

Na teh proslavah molimo za duše padlih, pa tudi za njihove morilce. Spominjamo se junakov, ki so nam še danes v zgled zvestobe idealom in veri. Poslušamo in premišljujemo o slovenski tragediji v upanju, da bo - na podlagi priznanja resnice - končno prišlo do sprave vseh Slovencev.

Tudi o spominu je mnogo pregovorov in citatov:

• Spomin je človeku najzvestejši prijatelj. (Slovenski pregovor)

• Če govoriš resnico, se ti ni treba ničesar spomniti. (Mark Twain, ameriški pisatelj in humorist)

• Noben človek nima dovolj dobrega spomina, da bi lahko bil uspešen lažnivec. (Abraham Lincoln, ameriški politik)

• Spomin na srečo ni več sreča. Spomin na bolečino je še vedno bolečina. (Lord George Gordon Byron, angleški pesnik)

• Naš spomin je čudovit: življenje daje tistim, ki jih ni več. (Guy de Maupassant, francoski pisatelj)

• Brazgotine imajo čudno moč opominja-

nja, da je naša preteklost resnična. (Cormac McCarthy, ameriški pisatelj in dramaturg)

• Ptiči pozabijo past, ampak past ne pozabi ptičev. (Malgaški pregovor)

• Spomin je bolj nepozaben kot črnilo. (Antonio Porchia, argentinski pesnik in pisatelj)

• Spomin ne more biti učitelj modrosti, če v njem iščemo navdih za novo sovraštvo. (Slovenski pregovor)

• Smo spomin, ki ga imamo in odgovornost, ki prevzamemo. Brez spomina ne obstajamo in brez odgovornosti nismo vredni obstoja. (Jose Saramago, portugalski pisatelj, dramaturg in novinar)

• Spomin na pravičnega bo blagoslovljen, ime krivičnih bo strohnelo. (Kralj Salomon)

Izbral Jože Jan

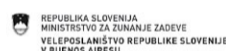
Slovenska kulturna akcija in Veleposlaništvo Republike Slovenije vas v ljubodno vabita na srečanje

z uglednim pisateljem
DRAGOM JANČARJEM,

izjemno dejavnim in najbolj prevajanim sodobnim slovenskim avtorjem, dobitnikom najprestižnejših slovenskih in mednarodnih nagrad.

Pogovor s pisateljem bo v nedeljo, 9. junija 2019, ob 17. uri v dvorani dr Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

Po srečanju vabljeni na pogostitev.

Poslovilni večer
pred odhodom v Slovenijo

Praznovanje
dneva državnosti
Zedinjena Slovenija

Sobota, 15. junija 2019, ob 19.30

Ob 19.30 sveta maša,
sledí poklon pred spomenikom padlim,
nato proslava ob dnevu slovenske državnosti
in poslovilni večer RAST-i XLVIII

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

Dan dobrote

Zveza slovenskih
mater in žena

Prvi "Dan dobrote" bo v nedeljo, 16. junija.

Na ta dan bo po vseh slovenskih mašah in domovih nabirka za pomoč potrebnim rojakom. Zveza razdeli vsak mesec 18 podpor v znesku 1.500.-, predvsem starejšim osamelim rojakom in tudi kakšni družini z malimi otroki. Dvakrat na leto pa podarimo tudi 24 paketov s hrano. Čeprav je ta pomoč zelo skromna, za prejemnike veliko pomeni. Rade bi zvišale ta znesek, da bi bolj pripomogle k zelo nizkim dohodninam. Zato se obračamo na vse rojake s prošnjo, da radodarno podprete to akcijo. Da ne pozabimo na dobroto in solidarnost, ki sta bili znak naše skupnosti že od prvega dne begunstva, ko smo eden drugemu pomagali kot bi bili ena sama družina. In to smo po 70 letih še vedno.

Že vnaprej najlepša hvala za vsak dar!

ZSMŽ

Svobodno Slovenijo podpirajo

KOPAC S.A.
Fábrica de tubos y envases de cartón

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

briganti
PREMIUM LEATHER SHOES

GOLOMAX
SUPERMAYORISTA DE OFERTAS

CKC
LABORATORIOS CKC
ARGENTINA S.A.

CA
CONSULTORES
ASOCIADOS

OBLAK
ABERTURAS

SVOBODNO SLOVENIJO SOFINANCIRA URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU.